

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 4929
Tarih : 03.06.2024

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli Milletvekili

11004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLIOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Basında yer alan bilgide; ‘‘Yükseköğretim Kurumu’nun yurtdışında eğitim görmek isteyenlere diploma denkliği için YKS sınavında kaydolacakları bölümü kazanma şartı getirdi. Çoğu okuldan kabul alan ama YKS konusunda hiçbir hazırlığı olmayan gençler sınava 2.5 ay kala endişeli. Yükseköğretim Kurumu, 15 Mart 2024 tarihinde aldığı karar ile yurtdışında öğrenim görececek öğrencilerin diplomalarının denklik kabulü için yeni kriterler belirledi. Buna göre her öğrenci yurtdışında eğitim görmek istediği bölüme gidebilmek için Türkiye’de YKS’ye girmek ve aynı bölümü kazanmak zorunda. Ayrıca tıp, diş hekimliği, eczacılık ve hukukta gideceği üniversitelerin YÖK’ün tanıdığı sıralamalardan en az ikisinde ilk 1000’in içinde olması gerekiyor. YÖK yönetmelik değişikliğiyle uygulamayı hayata geçirince yurtdışında okuma hayali kuran binlerce öğrenciyi bir düşüncedir aldı. Zira bu şartları karşılamazlarsa diplomaları Türkiye’de geçerli olmayacak. Her bölüm için geçerli olan bu kural haricinde asgari sıralama şartına tabi bölümler için de sistem şöyle işliyor: Tıp için en düşük 50 bin, diş hekimliği için en düşük 80 bin, eczacılık için en düşük 100 bin, hukuk için en düşük 125 bin, mimarlık için en düşük 250 bin, mühendislik ve öğretmenlik için ise en düşük 300 binlik bir sıralamada yer almak gerekiyor. İlk 400 şartı öte yandan tıp, diş hekimliği, eczacılık ve hukuk bölümleri özelinde denklik alabilmek için ilgili üniversitenin YÖK’ün tanıdığı dört sıralama kuruluşundan (Academic Ranking of World Universities (ARWU), CWTS Leiden Ranking Academic Ranking, QS World University Rankings, Times Higher Education (THE) World University Ranking) en az ikisinin sıralamasında ilk 1000’de olması gerekiyor. Kaydolunan üniversite ilk 1000’de bulunsa da denklik başvurusunda bulunan öğrenci, gerekli görülürse bir seviye tespit sınavına da tabi tutulabilir. Sınavsız direkt denklik alabilmek için ise üniversitenin en az üç kuruluşun sıralamasında ilk 400’de bulunması şart koşuyor. YÖK yeni düzenleme nedeniyle ilk defa ikinci geç başvuruları açtı. (Oksijen notu: Başvuru tarihleri 25-

28 Mart olarak açıklandı.) YKS'ye 2.5 ay kala değişiklik yapıldı. Bu gelişme yurtdışında okumak isteyen öğrencilerin bütün planlarını bozdu. Çünkü bu öğrenciler International Baccalaureate (IB/Uluslararası Bakalorya), Advanced Placement (AP), Abitur, Matura, Maturita gibi birçok farklı eğitim programında ders görüyor. Bu sistemlerde bilimsel yayınlar çıkıyorlar, makaleler yazıyorlar, sosyal sorumluluk projeleri yürütüyorlar. MEB müfredatında olmayan ve uluslararası üniversitelerde kabul edilen dersleri henüz lisedeyken işliyorlar. Özetle YKS sistemine çok uzaklar. Sınava yalnızca 2.5 ay kala YKS'ye katılım zorunluluğu getirilmesi, öğrencilerde "Bu sürede nasıl hazırlanacağım" endişesinin yaşanmasına neden oldu. Yurtdışı eğitim danışmanlığı şirketi Academix'in genel müdürü Engin Coşar; farklı ülkelerde, vasat üniversitelerde tıp gibi bölümlerde okuyup denklik alınmasını kendisinin de makul bulmadığını belirtiyor ama düzenlemeyi de doğru bulmuyor: "YÖK'ün getirdiği sıralama kriteri çok katı. Sıralama kuruluşlarını baz almak çok sağlıklı değil. Çünkü her biri farklı kriterleri değerlendiriyor. Ayrıca belli bir alanda uzmanlaşan üniversitelerin bu listelere girmesi mümkün değil. Örneğin İngiltere'deki The University of Law yalnızca hukuk alanında uzmanlaşan bir kurum ve ülkedeki avukatların yüzde 75-80'i buradan mezun. Ancak bu üniversite sıralamalara giremiyor. Çünkü bu sıralamalarda yer almanız için birçok fakültenizin olması ve birçok yayın yapılması gerekiyor." Kesin doğruları göstermiyor "Sıralamaların çok kesin doğruları göstermediğini Türkiye'den bir örnekle de somutlaştırabiliriz: Galatasaray Üniversitesi (GSÜ) Hukuk Fakültesi, ülkenin en iyilerinden biri ve 2023'te ilk 340'tan öğrenci aldı. GSÜ, göreceli olarak küçük bir okul olduğundan bu listede yer almıyor. Ama 38 bin 705'le kapatan Atatürk Üniversitesi ise daha çok bölüme ve akademisyene sahip olduğundan bu sıralamalara girebiliyor. Herkesin kafası şu aşamada çok karışmış halde. Veliler ve öğrenciler de haklı olarak kaygı duyuyor." "Şu an yaşanan mağduriyet moral bozucu. Çünkü öğrenciler başvurularını çoktan yaptı. Hatta büyük bir kısmı kabullerini de aldı. Onlar üniversite hazırlıklarını yaparken birden sınav zorunluluğu getirildi ve aldıkları kabullere sevinemiyorlar bile. Dershane arayışı ve YKS hazırlığı sürecine girmeleri gerekiyor. Erkek öğrenciler özelinde bir başka problem ise eğer YKS'ye girmezlerse karşılarına çıkması muhtemel askerlik yükümlülüğü. Denklik alamadığınız takdirde yükseköğretim görmemiş sayılıyorsunuz ve yoklama kaçağı durumuna düşüyorsunuz." YÖK tekrar değerlendirmeli "Bu çocuklar tatilde ailelerini ziyarete geldiğinde pasaport kontrolünde ne olacağını şu an bilmiyor. Beklenti ise bu yıl üniversiteye girecek öğrencilerin muaf olması yönünde. Aksi takdirde geleceklerine yönelik acele kararlar almaya itilecekler. Ya kazandıkları okullara gitmeyecekler ya bir yıl daha YKS'ye hazırlanacaklar ya da bir daha Türkiye'ye dönmemeyi göze alacaklar. Bu değişiklik ötelenmeli. YÖK bir değerlendirme daha yapmalı." ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) Tarafıma iletilen iddialar doğru mudur?
- 2) Eğer bu iddialar doğruysa konu ile ilgili açılmış bir soruşturma var mıdır?
- 3) Yurt dışında öğrenim görmek isteyen kişilerin denklik kabulü için Türkiye'de YKS'ye girmek ve aynı bölümü kazanmak zorunda olması gerektiği iddiası doğru mudur? Eğer bu iddialar doğruysa bu işlemin gerekçesi nedir?
- 4) Soru önergesinin yazıldığı tarih itibarıyla denklik almayı bekleyen yurttaş sayısı kaçtır?
- 5) Son 5 yılda denklik nedeniyle tarafınıza başvuru yapan yurttaş sayısı kaçtır?
- 6) Son 5 yılda denklik verilen kişi sayısı kaçtır?